



Aan STASDEF
Van PDGB
Afgestemd met CDS, HDFC, DJZ en DCO
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum
5 oktober 2025

Onze referentie
MINDEF20250035843

Opgesteld door
Coord. Adv. Duurzaamheid
DGB/DMLVD
M +31 6 [redacted]
[redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen
1

Nota

Kamerbrief Uitvoeringsagenda Energie & Duurzaamheid

Aanleiding

Defensie heeft de duurzaamheidsaanpak geactualiseerd en de duurzaamheidsdoelen uit de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid van 31 januari 2023 (Kamerstuk 36 124, nr. 25) herijkt. De energie- en duurzaamheidsopgaven van Defensie moeten namelijk meebewegen met de snelle groei van Defensie.

In de antwoorden van 4 maart 2025 op de schriftelijke vragen van JA21 over het persbericht met titel 'Defensie over op 100% duurzame elektriciteit' (Aanhangsel van de Handelingen, Tweede Kamer 2024-2025, nr. 1512) is een Kamerbrief over de actualisatie van de uitvoeringsagenda toegezegd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde Kamerbrief en de verzending hiervan naar de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Defensie verlegt de focus naar twee centrale thema's: **energiezekerheid** en **autonoom voortzettingsvermogen**.
- Defensie blijft bijdragen aan de bestaande nationale klimaat- en duurzaamheidsopgaven, met daarbij een sterkere verbinding aan de gevechtskracht, waarbij de hoofdtaken van Defensie leidend zijn.
- Defensie investeert in: kennis over energiebronnen, eigen energieopwekking, toepassingsmogelijkheden microreactoren, verduurzaming vastgoed en het onafhankelijker worden van fossiele brandstoffen (bestaande doelstelling).
- Defensie gaat het autonoom voortzettingsvermogen vergroten door: het verminderen van kwetsbare afhankelijkheden; het optimaliseren van het beheer van inzetvoorraden; het terugwinnen van kritische grondstoffen en halffabricaten en het ontwikkelen van nieuwe test- en ontwikkellocaties voor grondstoffenveiligheid.

Toelichting

Financiële overwegingen

- De financiële omvang van de in de Kamerbrief beschreven maatregelen en acties is opgenomen in de begroting.
- Voor niet-projectgebonden initiatieven is met de Defensienota's van 2022 en 2024 budget beschikbaar gesteld: van € 55,8 miljoen in 2025 oplopend tot € 96,8 miljoen in 2030 en de jaren daarna.
- Voor de nieuwe maatregelen voor de 'energiezekerheid van kampementen en kazernes' is vanaf 2026 budget beschikbaar dat doorgroeit naar structureel € 20,6 miljoen per jaar vanaf 2029.
- Energie- en duurzaamheidsmaatregelen die zijn verbonden aan materieel- en vastgoedprojecten zijn onderdeel van het betreffende projectbudget.

Juridische overwegingen

- Het informeren van de Kamer over de Uitvoeringsagenda Energie en Duurzaamheid heeft geen (directe) juridische gevolgen.
- Defensie is als onderdeel van de rijksoverheid gehouden aan het nationale klimaatbeleid. Bij de uitwerking hiervan kan Defensie vanwege grondwettelijke taken indien nodig een uitzonderingspositie vragen met de nodige onderbouwing. Dit is met deze Kamerbrief niet van toepassing.

Communicatie

- Voor externe communicatie wordt in samenwerking met DCO een nieuwsbericht opgesteld wanneer de Kamerbrief is verstuurd. Ook wordt de Kamerbrief gedeeld met onze partners (kennisinstituten, NIDV, KIVI).
- Defensie rondt in tweede kwartaal van 2026 een Roadmap Energiezekerheid af voor de interne en externe communicatie over dit onderwerp.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller en ondertekenaar worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

